

Haab, at det ogsaa kan lykkes der at komme til Overenskomst med den ærede Minister. Hvis jeg ikke husker fejl, udtalte den ærede Minister, at han godt kunde gaa med til Oprettelsen af en saadan Stole, men den ærede Minister mente rigtignok, at man først og fremmest maatte have et saadant Statsseminarium, men mon man ikke kunde blive enig om at tage Oprettelsen af Forstolen først? Jeg tror, det er noget af det mest paatrængende nødvendige, det er saa paatrængende, fordi det gaar ikke an, det kan ikke forsvares, at vi blive ved at lade vort Almuefolevæsen paa Landet være, som det hidtil har været, noget maa gøres, og jeg kan ikke se nogen anden Vej foreløbig end dette, og derfor vil jeg henstille til det Udvalg, der rimeligvis faar med Sagen at gøre — jeg forudsætter nemlig, at Sagen bliver henvist til et Udvalg — om det ikke er muligt, at der om Lovforslaget kunde blive en Forstaaelse saaledes, at man forandrede Lovforslaget derhen, at man gif til at oprette dette, eller ogsaa gif den anden Vej, hvis der maatte tilbyde sig private Kræfter dertil, at man saa lod saadanne oprette en Skole, som saa Staten understøttede. Dette mener jeg var det bedste, fordi jeg tror, at den private Vej er den bedste, den er den, som jeg foretrækker. Hermed skal jeg slutte og henstille til Udvalget, at det gaar den Vej, og jeg haaber ogsaa, at man kan komme til en Forstaaelse med Ministeren om at gaa den Vej.

H. Holm: Der er i den senere Tid kommet meget stærke Anker frem imod hele den danske Folkestole og mod dens Lærerstands Uddannelse. Man har sagt, at det paa ingen Maade kunde gaa an at lade den danske Folkestole blive staaende paa Grundlaget fra 1814, og man har sagt, at vore Læreres Uddannelse var saa ringe i pædagogisk Henseende, at man omtrent kunde sige, vi slet ingen Opdragere havde her i Landet. Jeg tror imidlertid, at disse Udtalelser ere meget for stærke. Hvis man ikke blot vil se paa Loven, men paa, hvad der i dette Forhold betyder adskilligt mere end Loven, paa den Udvikling, der har fundet Sted i selve Livet, tror jeg nok, man skal erkende, at vor Almuefole ingenlunde er den samme nu, som den var for et Par Menneftaalbre siden, men at der i Udviklingen inden for Skolens Omraade er foregaaet meget betydelige Fremskridt, saaledes at der nu gives en bedre, fyldigere, rigere og dygtigere Undervisning gennemgaaende, end der blev givet for et Par Menneftaalbre tilbage. Og hvad vore Læreres Uddannelse angaar, er det ganske

vist, at nogen stor pædagogisk Uddannelse have de ikke faaet, de have ikke faaet meget af, hvad vi talde pædagogisk Videnskab, men jeg maa tilstaa, jeg tror, de have været lovlig undskyldte, thi saa vidt jeg kan se, er det, man talder pædagogisk Videnskab, endnu en forholdsvis ung Videnskab. Det er først i de senere Tider, man har samlet de pædagogiske Erfaringer og paa dem bygget en mere systematisk Viden. Derfor synes jeg, det er en ganske naturlig Ting, at vore Lærere ikke have faaet meget af den pædagogiske Videnskab tidligere. Men hvis man deraf vil gøre den Slutning, at saa har der ingen Opdragere været iblandt dem, da gør man en aldeles uberettiget Slutning, thi Pædagogikken er dog først og fremmest en Kunst, som herer paa de naturlige Gvner og Anlæg, som man har faaet, det Kendskab til Menneftnaturen og den Kærlighed til Børnene, som Læreren har, og heldigvis har der dog i Verden været disse Egenstaber længe, førend der var en pædagogisk Videnskab. Vi have, hvad enhver, der er kendt med Forholdene omkring i Landet, ved, haft en ikke lille Del Lærere siddende omkring i Folkestolens Tjeneste, der virkelig have haft stor pædagogisk Dygtighed og have vist, at de forstod at opdrage den unge Sægt paa en Maade, som man kunde være glad ved. Jeg mener altsaa, at disse Anker i den stærke Form, hvori de ere komne frem, have været overdrevne. Men paa den anden Side vil jeg selvfølgelig ikke benægte, men mener tværtimod selv, at hele vor Folkestole, vor Lærerruddannelse trænger overordentlig til Forbedring. Ogsaa jeg ønsker, at der der kan ske Fremskridt og Fremskridt inarest muligt. Blandt andet mener jeg ogsaa, at da der er kommet en saadan pædagogisk Viden frem, som der er, maa man tage den i Brug og benytte den ganske anderledes end tidligere ved Lærerruddannelsen. Og jeg skal derfor for min Del være med til at støtte alt, hvad jeg anser for at være nødvendigt til at fremme baade Folkestolens Udvikling og Lærerstandens Uddannelse paa en forstændig Maade. Men jeg tilstaa, at jeg lige saa lidt som den foregaaende ærede Taler kan se, at det Forslag, der her foreligger, Forslaget om Oprettelsen af et nyt Statsseminarium for Kvinder, er nødvendigt i den Henseende. Hvis det havde været saaledes, at vi ikke havde kunnet faa uddannet tilstrækkelig mange Lærere der hidtil, eller at vi ikke havde kunnet faa dem uddannede tilstrækkelig dygtigt, ja saa var det en anden Ting, saa kunde man være nødt til at gaa til Oprettelse af en Anstalt som denne; men der kan jeg være ganske enig med den ærede